

3

V Kovosvitu funguje už jen třetina hal

7

Obtěžování po telefonu?

9

Milostivé léto IV

Liberty Ostrava v insolvenční, zaměstnanci bez mzdy. Kraj jim nabízí půjčku

Krise v Liberty Ostrava postoupila do další napjaté etapy. Huť na sebe ve čtvrtek 13. června podala insolvenční návrh a soud zahájil insolvenční řízení. Podnik je v platební neschopnosti, nemá peníze ani na mzdy a hledá kupce.

Předseda OS KOVO Roman Ďurčo hovoří na společné tiskové konferenci s hejtmánem Moravskoslezského kraje Josefem Bělicou (na snímku stojí za předsedou). FOTO: OS KOVO

„To, na co jsme jako odbory upozorňovali řadu měsíců, se bohužel naplnilo. Majitel firmy po tom, co z ní vyvedl několik miliard, totálně selhal a jeho plán na záchranu podniku byl nesplnitelný,“ okomentoval situaci předseda OS KOVO **Roman Ďurčo**. Hned druhý den se zúčastnil mimořádné krajské tripartity a následně tiskové konference v sídle Moravskoslezského kraje. Tam hejtmán **Josef Bělíca** nabídl zaměstnancům bez příjmu půjčky. „Chtěl bych poděkovat panu hejtmánovi kraje za nabídku bezúročných půjček ve výši 25 tisíc korun na zaměstnance. O podmínkách se mohou zaměstnanci Liberty Ostrava informovat

na bezplatné lince 800 023 800,“ reagoval na vstřícný krok předseda.

Půjčka jim má pomoci, než dostanou vyplacenou mzdu z úřadu práce. Hejtmán Bělíca uvedl, že na půjčky pro zaměstnance Liberty má kraj alokováno zhruba 100 milionů korun, rovnou ale vyzval vládu, aby pro firmu hledala důvěryhodného investora.

Bezplatná infolinka začala fungovat hned v pátek. Na ní krajský úřad poskytuje zaměstnancům Liberty informace, jakým způsobem se mohou přihlásit ke svým nárokům u úřadu práce. Bude k dispozici v pracovní dny od 08:00 do 17:00.

„Ve spolupráci s úřadem práce nabídneme finanční a sociální poradenství, poskytneme kontakty na právníky, náš Moravskoslezský pakt zaměstnanosti pak nabídne vlastní poradenské služby – možnosti rekvalifikace a další vzdělávání a psychosociální pomoc,“ řekl hejtmán.

Liberty Ostrava má podle informací v insolvenčním rejstříku pětimiliardové závazky po splatnosti, které není schopna plnit. Stát bude přes úřad práce vyplácet zaměstnancům firmy tři měsíce jejich mzdu. Úřad už ve čtvrtek oznámil, že jeho pracovníci budou jezdit přímo do slezské huti. Pokud je někdo v kritické finanční situaci, bude podle generálního ředitele Daniela Křištofa úřad připraven poskytnout náhradu již za květen. Podle zkušenos-

FOTO: Jan Exner

tí úřadu obvykle většina zaměstnanců žádala s časovým odstupem o celé tři měsíce náhrady mezd zpětně.

Firma dříve v restructuračním plánu uvedla, že její

Vážení čtenáři, prázdninové číslo Kováku č. 13 vyjde 15. července. Přejeme vám příjemné léto.

Redakce časopisu Kovák

› pokračování ze str. 1

náklady na mzdy činí měsíčně ke 300 milionům korun. Podle posledních dat má podnik asi 5000 zaměstnanců. Převážná část z nich je od loňského prosince doma.

Podmínky půjčky nyní úřad finalizuje. Formulář pro žádosti bude na webu kraje od pondělka. Hejtman Běllica předpokládá, že první půjčky kraj vyplatí do konce příštího týdne.

Bez příjmu celé rodiny

Pro některé rodiny bude půjčka doslova záchranný kruh. „V Liberty pracují i manželské páry, tudíž oba živitelé rodin, a ne každý má finanční rezervu. Takže jsem rád, že kraj aktivně přistupuje k této situaci, a pevně věřím, že brzo se podaří dostat do Liberty nějakého investora, který dál zachová výrobu,“ řekl předseda OS KOVO Roman Ďurčo.

Hejtmanův náměstek **Jakub Unučka** řekl, že situace v Liberty zasahuje i více než 900 firem, které s hutí obchodují, a pro 300 z nich je Liberty klíčový zákazník. Problém se tak týká i dalších zhruba 15 000 lidí v navázaných firmách.

Co na to vláda?

„Nová hut’ (nyní Liberty Ostrava, pozn. red.) je pro Moravskoslezský kraj strategickým podnikem, nelze ho jenom tak nahradit mávnutím kouzelného proutku. Já bych byl moc rád, aby se vláda České republiky začala k tomuto problému stavět aktivně a aby hledala vhodného a důvěryhodného investora, který pokud možno zachrání tu fabriku a udrží integrovanou výrobu oceli,“ řekl hejtman Běllica.

Unučka připomněl, že Liberty nesplnila půjčku státní pojišťovně EGAP,

což podle něj dává státu mocný nástroj. „Kdo získá pohledávku pojišťovny EGAP, bude mít velkou šanci se podílet na restrukturalizaci Liberty. Takže za nás je klíčové, komu a jak bude tato pohledávka předána,“ řekl náměstek. Dodal, že věří, že výroba oceli, která by podle něj měla být prohlášena za strategickou surovinu, bude v Ostravě pokračovat. (ex, ČTK)

**BEZPLATNÁ LINKA
S INFORMACEMI
O PŮJČCE**

800 023 800

KAŽDÝ PRACOVNÍ DEN
8:00–17:00

Rada OS KOVO: O vyjednávání s vládou i na úrovni podniků

Jihlavský kulturní dům v úterý a ve středu v minulém týdnu hostil zasedání Rady OS KOVO. Pochopitelně jej kromě debat o činnosti svazu ovládla témata jako stav jednání s vládou či jednotlivými ministry, neutěšená situace v průmyslu, zejména v ocelářství, či ceny energií, ale i stále trvajících zásadní odmítnutí úvah o pozdějším odchodu do důchodu.

FOTO: Jan Exner

Předseda Roman Ďurčo ve svém vystoupení informoval mimo jiné o nadějných jednáních s některými zástupci vlády, kteří slyšeli na jeho argumenty proti návrhu na výpověď bez udání důvodu. Spolu s dalšími členy výkonného vedení se setkává s politiky, aby jim otevřeně představil postoje odborů. Hovořil i o snaze obnovit přerušovaný sociální dialog na úrovni tripartity, neboť situace je vážná a některá navrhovaná vládní opatření pro zaměstnance nepřijatelná.

Zastavil se také u vyjednávání na úrovni podniků. „Ve více než dvou třetinách uzavřených podnikových kolektivních smluv ke 31. březnu byl sjednán mzdový nárust ve výši 5 % a více, což by mělo pokrýt

letošní inflaci. Nicméně reálné mzdy se za poslední dva roky v kovoprůmyslu propadly o 8 % a tento propad tak s velkou pravděpodobností nebude v tomto roce dorovnán,“ řekl.

Velká debata účastníků se točila i kolem majetku a hospodaření. Schválena byla například novela o bezúhonnosti kandidátů na funkce v OS KOVO, harmonogram kolektivního vyjednávání pro rok 2025, ale také složení Komise pro Stanovy OS KOVO Radou OS KOVO. Jejím předsedou je Tomáš Valášek, místopředseda OS KOVO. Členové: JUDr. Jiří Podhajský, pověřený právník OS KOVO; Mgr. Vladimír Plachta, pověřený právník OS KOVO; Mgr. Ladislav Sejkora,

zam. OS KOVO, KS OS KOVO Kraje Vysočina; Mgr. Eva Pražáková, KS OS KOVO Pardubického kraje; Miroslav Novotný DiS. (Zdeněk Štoviček – náhradník), KS OS KOVO Královéhradeckého kraje; Bc., DiS Tomáš Grepl, KS OS KOVO Jihomoravského kraje; David Olša, KS OS KOVO Olomouckého kraje; Josef Antoniv, KS OS KOVO Středočeského kraje; Bc. David Šrott, KS OS KOVO Zlínského kraje; Bc. Jiří Řihout (Stanislav Jindra BBus. – náhradník), KS OS KOVO Jihočeského kraje; Jiří Halama, KS OS KOVO kraje Praha; Josef Dudík, KS OS KOVO Moravskoslezského kraje; Jiří Krutílek, KS OS KOVO Moravskoslezského kraje; Patrik Fupšo, KS OS KOVO Moravskoslezského kraje. (ex)

FOTO: Jan Exner

V Kovosvitu funguje už jen třetina hal, lidé odcházejí

Ve strojírenské firmě Kovosvit MAS v Sezimově Ústí na Táborsku v současnosti fungují jen dvě haly ze šesti. Lidé opustili plechárnu, lakovnu, svařovnu a sklad. Několik lidí pracuje v montážní hale. Naplno funguje pouze slévárna, ale ta nepatří pod Machine Tools, ale Kovosvitu MAS Foundry. Většina zaměstnanců podala výpověď. Podnik jim dluží od března mzdy. Ve firmě zbylo 44 z asi 220 zaměstnanců.

„Tito lidé jsou (doma) na překážce ze strany zaměstnavatele a budou čekat stejně jako odbory do konce června, jestli se nestane něco zásadního. A pokud ne, tak zřejmě všichni opustíme firmu. Navíc v březnové výplatě nebyla zaměstnancům vyplacena vratka za daně, takže hrozí podání trestního oznámení ze strany zaměstnanců na zaměstnavatele,“ uvedl předseda základní organizace OS KOVO Jiří Ryzka.

Společnost Kovosvit MAS Foundry platí několik pracovníků z Machine Tools v montážní hale, kteří vyrábějí komponenty pouze pro Foundry. Kovosvit opustili i řídicí pracovníci, rozpadlo se oddělení výrobně-technické, obchodní, konstrukce nebo plánování. Fungují sekce IT, personální a mzdové. „S bývalým generálním ředitelem Janem Kočvarou jsme plánovali na 1. června oslavy 85. výročí Kovosvitu s kulturním programem.

Ale spíš se loučíme,“ poznamenal Ryzka.

Letos 17. dubna českobudějovický krajský soud zahájil insolvenční řízení s firmou Kovosvit MAS Machine Tools.

Odchází po 25 letech

Mnoho zaměstnanců v Kovosvitu pracovalo desítky let. Po 25 letech opouští své místo mistr dílny Radim Krajča. „Je to škoda, všichni to tak cítíme. Ale když nechodí výplata, nemá cenu pokračovat dál. V pátek jsem dal výpověď, v pondělí jsme dodělali docházku některým lidem, jsem tu vlastně navíc. Jdu ještě obejít nějaké firmy, životopisy jsem už poslal, do důchodu mám přes 20 let. Ptal jsem třeba C-Energy v Plané nad Lužnicí nebo v Koh-i-nooru Mladá Vožice,“ popisuje Krajča realitu, s jakou se potýkají i další zaměstnanci.

Neplatí zaměstnancům mzdy od března. Soud pak 3. května vyhlásil moratorium, potrvá tři měsíce. Vyplývá to z usnesení soudu zveřejněného v insolvenčním rejstříku. Firma, která přiznává závazky za více než miliardu korun, o vyhlášení moratoria požádala, aby získala čas na přípravu reorganizačního plánu.

Do léta 2020 patřil Kovosvit MAS Machine Tools podnikateli Michalu Strnadovi, firmu za stovky milionů korun prodal investičnímu fondu Trust Union Fund. Nový vlastník převzal podnik i se závazky a úvěry za několik set milionů. Kvůli válce na Ukrajině přišla firma o všechny dodávky do Ruska, které tvořily asi desetinu všech zakázek. V polovině dubna rezignoval generální ředitel firmy Jan Kočvara, protože nesouhlasil s postupem majitelů společnosti.

(ČTK, ex)

Dobrá práce v jihlavském Boschi: Letos si polepší o 9,6 procenta

Větší snaha o získávání nových členů i z řad agenturních zaměstnanců, ale také podpora případných dalších protivládních protestů byla předmětem diskuse účastníků konference II. ZO OS KOVO Bosch Jihlava, která se konala v úterý 4. června ve zdejší domě kultury.

„Na konferenci jsme také prezentovali výsledky kolektivního vyjednávání, které zaměstnancům v letošním roce zajistí nárůst mezd o 9,6 % a v příštím roce o 8 %,“ uvedl předseda organizace Roman Bence (na snímku u řečnického pultíku), kterého delegáti konference podpořili v úmyslu kandidovat v září na zmocněnce OS KOVO za Vysočinu. Vedení OS KOVO na konferenci zastupoval předseda Roman Ďurčo a místopředseda Ivo Kužel. (ex)

FOTO: OS KOVO

Odbory řeší zhoršující se podmínky v ArcelorMittal

IndustriALL Global Union v listopadu 2023 dostala mandát jednat s vedením ArcelorMittal po upozornění ze strany odborů na zhoršující se zdravotní a bezpečnostní podmínky, nedostatečné investice a nedostatek smysluplného dialogu s vedením. V poslední dubnový den proto zasedala online globální síť odborových svazů působících v ArcelorMittal.

FOTO: Depositphotos

Jedním z původních požadavků bylo uspořádat celosvětovou schůzku s vedením společnosti s cílem řešit výzvy a nalézt řešení toho, co je považováno za globální problém. Centrálnímu vedení společnosti byly zaslány vypracované podrobné národní zprávy a zprávy o jednotlivých závodech společnosti. Členské organizace také požádaly, aby byly zahájeny diskuse o dohodě o Společném globálním výboru pro zdraví a bezpečnost (JGHSC) s cílem řešit obavy vznesené v různých zemích tím, že globálnímu výboru poskytnou více kompetencí, pokud jde o hodnocení nových rizik, rozvoj inspekcí závodů a přidělování vhodných zdrojů a kompetencí místním orgánům/odborům v oblasti BOZP. Loňské zasedání také nastolilo možnost vyhlásit Globální akční den.

ArcelorMittal se však odmítl zapojit do globálních diskusí a trval na tom, že problémy by se měly řešit lokálně, navíc v reakci vedení společnosti bagatelizuje obavy odborů a hlavní problémy vůbec neřeší. Vedení rovněž neakceptovalo znovuotevření diskusí o globální dohodě JGHSC, která již několik let nefunguje.

Během online zasedání byla diskutována i evropská krize v ocelářství, tzn.

specifické problémy, kterým čelí evropský ocelářský sektor a jeho pracovníci. V reakci na tuto složitou situaci byl v Evropě ze strany industriAll Europe zorganizován Evropský akční den pro ocel (21. března), během něhož se v celé Evropě konala široká škála akcí. Jedním z výstupů tohoto akčního dne **je výzva sociálních partnerů vytvořit v úrovni EU akční plán pro ocelářství, který by ochránil toto odvětví a tisíce pracovních míst v Evropě.**

V rámci zpráv z jednotlivých lokalit ArcelorMittal zazněly následující problémové oblasti:

- Existují problémy se standardy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (OHS), byly podány zprávy o významných regresích, opakovaných porušeních a nehodách vedoucích k vážným obavám o bezpečnost pracovníků.
- Dochází ke stagnaci procesů řešení konfliktů, což ve spojení s nízkými mzdami a neadekvátními reakcemi managementu podtrhuje potřebu okamžité akce k řešení stížností zaměstnanců.
- Zazněla výzva ke komplexní celosvětové kampani, která by objasnila převládající problémy a obhajovala smy-

slupnou změnu, přičemž zdůraznila význam solidarity a kolektivní akce.

- Zazněly naléhavé výzvy ke koordinované celosvětové akci v oblasti zdraví a bezpečnosti při práci, spojené s požadavky na zvýšené investice do nových technologií a zlepšení pracovních podmínek.
- Byly předneseny návrhy na reformu nebo ukončení stávajících dohod, jako je Společný globální výbor pro zdraví a bezpečnost (JGHSC), s cílem řešit nedostatky a zajistit smysluplné zastupování zájmů zaměstnanců.
- Zazněly zprávy o nebezpečných pracovních podmínkách vyžadujících mezinárodní pozornost a společné úsilí v jejich řešení zdůrazňující naléhavou potřebu zásahu a podpory.
- Byly popsány problémy s Evropskou radou zaměstnanců, která funguje pod stanovenými standardy. Strategie, plány restrukturalizace nebo hlavní obchodní operace společnosti ArcelorMittal nejsou předkládány k informování a konzultaci delegátům ERZ (např. plánovaná akvizice ArcelorMittal podstatné části kapitálu společnosti Vallourec nebyla ERZ představena). Opětovné vyjednávání dohody o ERZ probíhá od listopadu 2019 s velkými obtížemi a pomalým pokrokem, protože vedení neplní závazky, které přijalo na vyjednávacích schůzkách, a dosud nebylo dosaženo dostatečného konsenzuálního postoje mezi vyjednávací skupinou.

V závěru jednání globální sítě zástupců společnosti ArcelorMittal bylo jednomyslně rozhodnuto, že na podzim 2024 bude zahájena globální kampaň a společné akce v rámci celé skupiny, zaměřené na odstranění přetrvávajících problémů v oblasti BOZP. Dalším cílem bude obnova vysoce kvalitního sociálního dialogu na evropské úrovni a zlepšení fungování ERZ. Detaily ohledně společné kampaně budou průběžně upřesňovány.

*Mgr. Dana Sakařová, OS KOVO
International Secretary*

Sociální podpora z Konta živelních pohrom pomáhá lidem

Finanční pomoc ve výši 45 000 Kč předala Michaela Víchová do rukou Ladislavu Chmelíkovi.

Foto: ZO OS KOVO

Předsedkyně ZO OS KOVO ALLEIMA CHOMUTOV Michaela Víchová předala členovi OS KOVO Ladislavu Chmelíkovi finanční výpomoc ve výši 45 000 Kč, kterou obdržel v souvislosti s živelní pohromou ze dne 30. 5. 2024.

Toho dne byl požárem a zatopením vody při hašení poškozen bytový dům tzv. Experiment, v němž rodina pana Chmelíka bydlí, a to zrovna v bytě vlevo pod bytem, v němž hořelo. Při zásahu hasební vodou došlo k zatečení v polovině jeho

bytu, který přiléhá k bytu hašenému. Vyplavením bytu došlo k jeho velkému poškození.

*Michaela Víchová,
předsedkyně ZO OS KOVO
ALLEIMA CHOMUTOV*

Vývoj inflace v květnu 2024

Inflace vyjádřená indexem spotřebitelských cen domácností celkem dosáhla v květnu 2024 proti stejnému období minulého roku hodnoty **102,6 %**. Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců byla v květnu **5,6 %**.

Ing. Alena Paukrťová, ÚP OS KOVO

FOTO: Depositphotos

Rodinný den odborářů v Janové u Vsetína

V sobotu 25. května pořádaly základní organizace OS KOVO ZBROJOVKA a TES Vsetín pro své členy už devátý ročník Rodinného dne v Janové u Vsetína.

Zúčastnilo se cca 300 členů s rodinnými příslušníky a 230 dětí. Naši členové si oblíbili tuto událost díky spoustě atrakcí, které zde najdou, např. jízdu na koni, prohlídku traktoru, dětský kolo-toč, skákací hrad a další. Děti po splnění úkolů na stanovištích dostanou sladký balíček, pití a k jídlu párek. Pak si mohou nechat pomalovat obličej, nastříkat vlasy barevným sprejem, namalovat si obrázek na tričko, vyrobit si vlastní korálkový náramek a také si namalovat květináč či zasadit rostlinku.

Velký úspěch měla také skupina „Va-lašská garda“ s historickým edukativním programem.

Dospělí měli k jídlu guláš nebo půl kuřete, jakýkoliv nápoj a kávu nebo čaj. Vše zdarma.

Máme velmi pozitivní ohlasy od členů, kteří i nadále chtějí tuto již tradiční akci ke Dni dětí zachovat. Velké poděkování patří všem členům a pomocníkům, kteří ochotně zajišťují obsluhu u vydávání jídla, pomáhají při atrakcích a také na soutěžních stanovištích.

Děk patří také RP Zlín, které nám každoročně vypomáhá.

Zvláštní poděkování patří také Odborovému svazu KOVO, který velmi ochotně poskytl propagační předměty pro děti, například pastelky, omalovánky, pexesa a balónky s logem OS KOVO.

Sejdeme se opět v roce 2025 na jubilejním, desátém „Rodinném dnu“.

*Zuzana Srbová,
předsedkyně ZO OS KOVO
ZBROJOVKA Vsetín*

Práva spotřebitele

JUDr. Zdeňka Vejvalková

specialistka na spotřebitelské a občanské právo, Brno

Obtěžování po telefonu?

Neustále mě obtěžuje firma, kterou vůbec neznám a již jsem už řekl, že si to nepřeji. Volají však dále a nabízí mi různé věci, které nechci. Zdržují mě a vůbec se nezeptají, zda mohou hovořit, a hned od začátku melou a nechají se zastavit. Problém je v tom, že volají z více telefonických čísel, a tak po zablokování jednoho zavolají z jiného. Co s tím mohu dělat?

J. L., Brno

Přesto, že toto spojování se s možnými zákazníky dnes platný zákon č. 374/2021 Sb., o elektronických komunikacích, zakazuje, jsou tací, co tento zákaz nerespektují. V pořádku to není, pokud jde o marketingové nabídky od firem či samostatných jednotlivců, se kterými jste nikdy neměli nic společného. Nikdy předtím jste si od nich nic neobjednali ani jste s nimi o ničem nejednali. Pak platí zákonný zákaz telefonování, a to již cca dva roky.

Na základě svých zkušeností doporučuji, když volá někdo z této skupiny neoprávněně volajících, pak prostě přerušit bez slova hovor. Po poměrně krátkém čase přestane tato firma volat, a světe, div se, i jiné firmy či osoby přestanou volat.

Dále platí, že v telefonu už se vám nesmí ozvat žádná firma ani fyzická osoba, která získala vaše telefonní číslo z veřejného telefonního seznamu.

Nechce se nechat obtěžující odradit?

Jde o váš případ uvedený v dotaze. Obraťte se na Český telekomunikační úřad (dále jen ČTÚ) se stížností. Můžete tak učinit osobně, e-mailem, telefonicky či písemně. Můžete využít i kontaktního formuláře ČTÚ.

Je třeba uvést následující:

- popište událost,
- uveďte své jméno a příjmení, datum a čas hovoru,
- účel hovoru, název společnosti, pokud jej víte,

- telefonní číslo volajícího, své telefonní číslo,
- název svého operátora,
- kontakt na sebe a případně i další související informace,
- můžete připojit důkazy např. – nahrávku hovoru nebo snímek obrazovky mobilu.

Veškeré informace o Českém telekomunikačním úřadu najdete na www.ctu.cz

Zde najdete informace, jak postupovat při podání na ČTÚ, i kontakty.

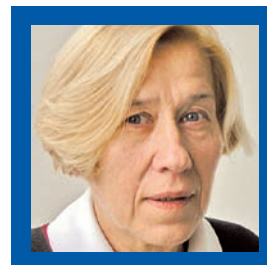
Kontakty pro veřejnost: 224 004 111, 224 004 830, podatelna@ctu.cz

Právo

JUDr. Marie Stodolová

právnička, Praha

Whistleblowing

Co znamená výraz „whistleblowing“? Několikrát jsem ho slyšel v souvislosti s výkonem práce. K. M., Kolín

Pod slovem *whistleblowing*, v překladu „pískání na píšťalku“ si můžeme představit neetické jednání kolegy na pracovišti, šikanu spolužáka ve třídě, spáchání trestného činu, a tedy se jedná o upozornění na protiprávní jednání, které lze připodobnit k pískání faulu ve sportovním utkání.

Jedná se také o fenomén, který nabývá stále většího významu ve společnosti.

Whistleblowing se týká situace, kdy zaměstnanec či jiná osoba v organizaci odhalí nějaké nepravosti, například korupci, porušení zákona nebo etických norem. Toto chování pak ohlásí, a to **buď interně**, tedy ve své organizaci, **nebo externě**, tedy médiím či úřadům.

Historie whistleblowingu sahá až do starověku, kdy se oznamovaly nepravosti v římském senátu či v anglickém parlamentu. Samotný pojem whistleblowing má své kořeny v USA, kde se poprvé začal používat v 70. letech 20. století v souvislosti s odhalováním korupce ve veřejné správě. Od té doby se whistleblowing rozšířil po celém světě a stal se důležitým nástrojem pro odhalování korupce, podvodů, porušování lidských práv, ohrožování životního prostředí a dalších společensky nežádoucích aktivit.

Zatímco v USA je whistleblowing již samozřejmostí, v Evropě si svou pozici zatím hledá. Whistleblowing má zásadní

význam pro společnost, protože umožňuje odhalování nepoctivého jednání a přispívá k větší transparentnosti, etice a zodpovědnosti ve firemním prostředí. Díky whistleblowingu mohou být odhaleny a řešeny problémy, které by jinak zůstaly skryty, a organizace tak získávají příležitost vyřešit odhalená rizika včas.

Whistleblowing se obecně dělí na dva typy. K internímu whistleblowingu dochází, když někdo podává zprávu uvnitř organizace. Zaměstnavatelé často zavádějí vnitřní oznamovací systémy, aby umožnili zaměstnancům a dalším zainteresovaným osobám ozvat se, pokud se setkají s neetickým jednáním.

› pokračování ze str. 7

K externímu whistleblowingu dojde tehdy, když osoba oznamuje protiprávní jednání veřejně, tedy přímo policii, médiím nebo například na sociálních sítích. Oznamovatelé se obvykle uchylují k této možnosti, pokud:

- nemají důvěru ve vyšetřovací nebo oznamovací systém zaměstnavatele,
- již se pokusili interně upozornit na problém, ale bez výsledku,
- neexistuje v organizaci žádný interní oznamovací systém.

Oznamovatel neboli whistleblower je člověk, který nekalé jednání oznamuje a ostatní na něj mohou pohlížet jako na „práskáče“ či uduvače, ale tento předsudek se postupně vytrácí.

Whistleblower může být zaměstnanec, bývalý zaměstnanec, člen výborů, dozorcích rad, nebo i osoba mimo organizaci, která má informace o nekalém jednání. Motivace pro whistleblowing může být různá: od ochrany veřejného zájmu, etiky až po osobní svědomí.

Ve veřejné sféře lze whistleblowery chápat jako ochránce veřejného zájmu, kteří riskují svou kariéru či reputaci, aby upozornili na nepravosti a pomohli dosáhnout větší transparentnosti a odpovědnosti ve společnosti.

Whistleblowing se někdy může jevit jako stížnost, avšak stížnost se vztahuje většinou k osobním zájmům a nemá žádný vliv na širší veřejnost. Na druhé straně se whistleblowing týká oznámení neetických nebo protiprávních praktik firmy, které poškozují veřejný zájem.

Whistleblower informuje o vážnějších a širších nekalých praktikách, o kterých se dozvěděl v zaměstnání nebo

v souvislosti s ním, a zaměstnavatel může díky oznámení rychle odhalit problémy a přijmout taková opatření, která povedou k jejich řešení, ke zlepšení firemní kultury a pověsti organizace a ke snížení rizika právních a finančních následků spojených s nekalým jednáním.

V Evropské unii byla v roce 2019 přijata směrnice o ochraně oznamovatelů, která má harmonizovat právní rámec pro whistleblowing v členských zemích. Tato směrnice klade důraz na ochranu whistleblowerů před odvetou ze strany zaměstnavatele a zavádí povinnost, při které musí mít organizace interní oznamovací systém.

Směrnici o whistleblowingu se musí řídit i Česko

V České republice se blíží schválení nového **zákona o ochraně oznamovatelů**. Tento zákon má za cíl posílit ochranu whistleblowerů a stanovit povinnosti pro organizace v oblasti whistleblowingu, včetně zavedení povinných postupů a mechanismů pro oznamování nepravostí. **Účinnost zákona se předpokládá na červenec 2023.**

Zákon o whistleblowingu se týká všech zaměstnavatelů, kteří mají alespoň 50 zaměstnanců. Dále pak banky, pojišťovny, veřejné instituce nebo organizace v oblasti finančního trhu.

Zákon o ochraně oznamovatelů ukládá zaměstnavatelům řadu povinností. Mezi ně patří:

- povinnost zřídit interní oznamovací systém a zpřístupnit jej zaměstnancům,
- informovat zaměstnance o právech

a povinnostech spojených s whistleblowingem,

- chránit oznamovatele před represáliemi a
- zajistit důvěrnost oznamování.

Zaměstnavatelé mají také povinnost podané oznámení **vyhodnotit**, provést případné **vyšetřování** a **přijmout odpovídající opatření** na základě výsledků vyšetřování. Pokud je prokázáno porušení zákona nebo jiných nepravostí, zaměstnavatelé jsou povinni přijmout opatření k jejich odstranění a zabránit, aby se opakovaly. Taktéž mají povinnost informovat oznamovatele o výsledku vyšetřování a přijatých opatřeních.

Dále zákon o ochraně oznamovatelů ukládá zaměstnavatelům povinnost vypracovat interní pravidla pro podávání, vyšetřování a řešení oznamování a tato pravidla zpřístupnit zaměstnancům. Měla by obsahovat postup, jak podat oznamování, jak bude oznamování vyšetřováno, jaké jsou možné sankce za falešné oznamování a jak je zajištěna důvěrnost oznamování.

Vnitřní oznamovací systém je interní mechanismus, který vytvoří firma k odhalování nesprávného chování na pracovišti. Tento systém umožňuje whistleblowerům podat oznámení o neetických nebo protiprávních jednáních, která mohou ohrozit veřejný zájem. Firma musí v rámci tohoto systému zavést komunikační kanály, jako jsou softwary, schránky, e-mailové adresy nebo telefonní linky, které umožní zaměstnancům podat oznámení ústně nebo písemně.

Jeden z tradičních přístupů je **zřízený e-mail**, kdy whistleblower pošle svou zprávu na specifickou adresu *whistleblowing@organizace.cz*. Tento formát není příliš vhodný, protože nedokáže zajistit bezpečnost přenosu dat ani ochránit identitu oznamovatele. Zaměstnanci k e-mailové adrese nemají důvěru, a tak ji raději nepoužívají nebo se obracejí na externí organizaci.

Stále více organizací proto přechází na **online systémy**, které umožňují anonymní oznamování prostřednictvím webového formuláře nebo mobilní aplikace. Online systémy mohou nabízet různé výhody, jako je větší anonymita, záznamy o přijatých zprávách a možnost sledování stavu oznamování. **Nejpoužívanějším řešením whistleblowingu v Česku je oznamovací platforma Nenech to být, kterou používá přes 2 700 organizací.**

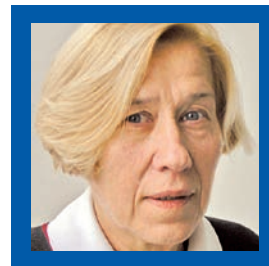
FOTO: Depositphotos.com

Právo

JUDr. Marie Stodolová

právníčka, Praha

Milostivé léto IV

Slyšel jsem, že i letos má být vyhlášené tzv. Milostivé léto, a pokud ano, koho se bude týkat?

K. S., Kolín

Milostivé léto obecně znamená „dluhovou amnestii“. Přesněji jde o zákonný způsob, jak se zbavit některých dluhů tím, že **zaplatíte původní dluh** (někdy navýšený o administrativní poplatky) a stát vám odpustí veškeré sankce, úroky z prodlení a další náklady, a vyhlášení se již od roku 2021.

Dne 7. ledna 2024 poslanci předložili návrh Milostivého léta 2024, tentokrát pro dluhy na zdravotním pojištění. **Poté ho 6. března 2024 schválila Poslanecká sněmovna zrychleně už v prvním čtení, a předlohu, která doplňuje předchozí takzvaná Milostivá léta či podzimy, nyní dostanou k posouzení senátoři.**

Po Milostivém létu na daních a sociálním pojištění dostanou šanci na zbavení se svých dluhů za výhodných podmínek **i ti, kteří dluží zdravotní pojišťovně**. Dle dosavadních informací by akce, v pořadí už čtvrtá tohoto typu, měla proběhnout od **července do listopadu 2024**, týkat by se měla pouze fyzických osob (podnikatelů nebo osob bez zdanitelných příjmů) a dluhů na zdravotním pojištění **vzniklých do konce r. 2023** a vymáhaných **v rámci daňové exekuce**, tedy nikoliv soudními exekutory. Stejně jako u předchozího kola by měla být možná úhrada dluhu ve splátkách.

Oddlužovací akce navazuje na dřívější Milostivá léta, která dopadala mimo jiné na mimořádné odpuštění daňových dluhů nebo dluhů na sociálním zabezpečení. V tomto případě se návrh zákona zaměřuje na dluhy fyzických osob (podnikatelů nebo osob bez zdanitelných příjmů) vůči zdravotním pojišťovnám vymáhané v rámci exekuce podle daňového řádu. **V praxi tedy dopadne především na klienty VZP ČR.**

Mimořádné odpuštění by se podle návrhu zákona mělo vztahovat na:

- penále z pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které ke dni doručení žádosti o odpuštění nebylo uhrazeno a pro jehož vymožení byla nejpozději k 31. prosinci 2023 nařízena daňová exekuce; a

- částku **exekučních nákladů daňové exekuce** související s vymáháním dlužného pojistného nebo neuhrazeného penále, které byly stanoveny exekučním příkazem vydaným nejpozději 31. prosince 2023 a které do dne doručení žádosti o odpuštění nebyly uhrazeny.

Předpokladem zániku neuhrazeného penále a exekučních nákladů dlužníka je podání písemné žádosti o odpuštění příslušné zdravotní pojišťovně v období **od 1. července 2024 až do 30. listopadu 2024**. Kromě toho je nezbytné uhradit dlužné pojistné, ke kterému se vztahují, a to do 31. prosince 2024 nebo do dne splatnosti poslední splátky. Přesahuje-li dlužné pojistné 5 000 Kč, mohou dlužníci totiž platby podle výše dluhu rozložit do 12, respektive do 36 měsíčních splátek.

O odpuštění mohou rovněž žádat fyzické osoby, kterým bylo penále vyměřeno, ale ještě nebylo postiženo daňovou exekucí, a to podle zákona o veřejném zdravotním pojištění. Po uhrazení dlužného pojistného zákon umožňuje podat žádost o tzv. odstranění tvrdosti. Podloží-li dlužník neuhrazení pojistného relevantními důvody (např. zdravotní, finanční nebo sociální situací), může být penále sníženo (obvykle alespoň o 50 %) nebo zcela odpuštěno.

Zákon o mimořádném odpuštění penále z pojistného na veřejné zdravotní pojištění by měl nabýt účinnosti dne 1. července 2024.

Aktuální výši dlužného pojistného, penále z dlužného pojistného a exekučních nákladů lze ověřit na příslušné zdravotní pojišťovně dlužníka.

Podmínky pro odpuštění penále a exekučních nákladů:

- podat mezi 1. 7. 2024 a 30. 11. 2024 žádost o odpuštění penále či exekučních nákladů písemně na příslušnou zdravotní pojišťovnu,
- uhradit dlužné pojistné, jež k 31. 12. 2023 účtetně evidovala příslušná zdravotní pojišťovna, a to nejpozději

do 31. 12. 2024, případně v dohodnutém splátkovém režimu.

Podmínky a postup pro platbu dlužného pojistného ve splátkách:

- podat oznámení o rozložení placení dlužného pojistného mezi 1. 7. 2024 a 30. 11. 2024,
- ve splátkách lze splácet jen dlužné pojistné, které je vyšší než 5 000 Kč (ke dni podání oznámení),
- placení dlužného pojistného do 50 000 Kč ve 12 po sobě jdoucích splátkách,
- placení dlužného pojistného nad 50 000 Kč ve 36 po sobě jdoucích splátkách,
- příslušná zdravotní pojišťovna bezodkladně informuje dlužníka o výši jednotlivých splátek, o jejich splatnosti, o způsobu jejich placení a dalších platebních údajích,
- splatnost první splátky je nejpozději do 31. 12. 2024,
- nezaplacením splátky ve stanovené výši nebo stanovené lhůtě zaniká možnost zaplatit dlužné pojistné ve splátkách a penále z dlužného pojistného a exekuční náklady nezanikají odpuštěním.

NA KTERÉ EXEKUCE SE MILOSTIVÉ LÉTO 2024 NEVZTAHUJE?

Odpuštění standardních metod exekuce prostřednictvím soudních exekutorů se Milostivé léto 2024 netýká. O odpuštění lze žádat pouze exekuce, které byly nařízeny nejpozději **do 31. 12. 2023** a jedná se o **exekuce podle daňového řádu (tuto variantu využívá především VZP)**.

A nyní podám informaci, co představuje **daňová exekuce**.

Exekuce obecně spočívá ve vymožení peněžité částky od dlužníka pro věřitele. Daňová exekuce slouží k vymáhání daňových nedoplatků a pokut, udělených v daňovém řízení. Nedoplatkem se rozumí částka a příslušenství daně, která nebyla do té doby uhrazena navzdory uplynutí splatnosti daně. Nedoplatek potom vystupuje jako **daňový dluh subjektu**.

› pokračování ze str. 9

Věcnými předpoklady vymáhání daňového nedoplatku jsou následující skutečnosti:

- daňový dlužník nezaplatí v zákonné lhůtě splatný daňový nedoplatek,
- daňový dlužník nezaplatí nedoplatek ani v náhradní lhůtě, stanovené ve výzvě správce daně (nejsou-li splněny podmínky pro zahájení exekuce bez výzvy),
- existuje vykonatelný exekuční titul,
- právo daň vymáhat nezaniklo a lze se jej domáhat.

Daňová exekuce je prováděna správcem daně (finančním úřadem), u něhož je daňový dlužník evidován. Oprávnění správce daně vymáhat daňový nedoplatek vyplývá ze zákona o územních finančních orgánech a ze zákona o správě daní a poplatků.

Správce daně může subjekt vyzoumět o výši jeho nedoplatků, ale není to jeho povinností.

Při správě daně jednají správci daně v řízení o daních v souladu se zákony a jinými obecně závaznými právními předpisy, chrání zájmy státu a dbají na zachování práv daňových subjektů a ostatních zúčastněných osob.

O rozhodnutí zahájením daňové exekuce rozhoduje z úřední povinnosti správce daně vydáním vlastního daňového exekučního příkazu na:

- srážku ze mzdy,
- příkázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb – banky, úvěrního družstva, spořitelního družstva atd.,
- příkázáním jiné peněžité pohledávky,
- postižení jiných majetkových práv,
- prodej movitých věcí,
- prodej nemovitostí.

Exekuční příkaz musí obsahovat obecné náležitosti rozhodnutí, musí v něm být uveden způsob exekuce, výše nedoplatku, výše exekučních nákladů, odkaz na exekuční titul a případné úroky z prodlení. Proti exekučnímu příkazu lze do 15 dnů ode dne doručení podat odvolání.

Vlastním provedením daňové exekuce je pověřen ředitelem finančního úřadu příslušný pracovník správy daně. ZSDP hovoří o výkonném úředníkovi při výkonu exekuce, v praxi je ale používán termín daňový exekutor, popř. vykonavatel. Při své činnosti se daňový exekutor řídí pokyny ředitele úřadu, resp. vedoucího vymáhacího oddělení. Daňový exekutor musí upustit od dalšího provádění výkonu roz-

FOTO: Depositphotos.com

hodnutí bez příkazu správce daně tehdy, splní-li daňový dlužník vymáhanou částku dobrovolně před zahájením výkonu exekuce.

Jedním ze způsobů, jak lze daň zaplatit, je zaplacení daně v hotovosti výkonnému úředníkovi při výkonu exekuce. Takové zaplacení je nutné zaznamenat do protokolu.

Úhrada daně se použije na úhradu daňových povinností v tomto pořadí:

- exekuční náklady,
- pokuty a penále,
- zvýšení daně,
- nejstarší nedoplatky na daních,
- běžné platby na daních včetně záloh,
- úrok.

Zrušení daňové exekuce

Návrh na zrušení daňové exekuce namítnutím je jedním ze základních prostředků obrany dlužníka proti exekuci. Další důvodem pro úplné nebo částečné zrušení daňové exekuce mohou být zejména tyto skutečnosti:

- byl-li nařízen výkon exekuce proti někomu, kdo není dlužníkem a ani ručitelem,
- daňový nedoplatek byl zaplacen nebo prominut,
- výkon exekuce se vztahuje na věci, které dlužníku nepatří nebo nemohou být sepsány,
- je-li dán jiný závažný důvod, který činí výkon exekuce nepřijatelným

(právo vymáhat daňový nedoplatek prekludovalo, byl zrušen exekuční titul apod.),

- skutečnost, že by výtěžek, kterého by se exekucí dosáhlo, nestačil ani na úhradu jeho nákladů.

Rozhodnutí o zrušení se doručuje daňovému dlužníkově a dalším zúčastněným osobám.

Odložení daňové exekuce

Dlužník může požádat o odložení výkonu rozhodnutí a správce vyhovějí za určitých podmínek:

- žádá-li daňový dlužník nebo ručitel o splátky,
- žádá-li daňový dlužník nebo ručitel o posečkání daně,
- žádá-li daňový dlužník nebo ručitel o prominutí daňového nedoplatku.

Prominutí daňového nedoplatku

Jedná se zvláštní případ, kdy daň je možné odložit maximálně na dobu, kdy není vybírání daně promlčeno. Správce může zcela nebo z části prominout daňový nedoplatek, byla-li by jeho vymáháním vážně ohrožena výživa daňového dlužníka nebo osob na jeho výživu odkázaných, a pokud by vymáhání vedlo k hospodářskému zániku daňového dlužníka, při němž by byl výnos z likvidace nižší než jím vytvořená částka v příštím období.

Benefity

BENEFITY A STRAVENKY NA JEDNÉ KARTĚ

Více než 45 tisíc míst pro volný čas a stravování

Rekreace | Zdraví | Sport | Kultura | Vzdělávání

www.benefit.cz

◆	ŠPERKY NA ODĚVU	PLATIDLO RAKOUSKA (I. DR.)	JEMENSKÁ LET. SPOL.	ODPOR V KARTÁCH	◆	KOLEM	PŘÍPRAVEK NA NÁBYTEK	◆	ZKR. DUTÉ MÍRY (DECILITR)	ŘECKÁ BOHYNĚ ČERVÁNKŮ	VÝCHOZÍ TVRZENÍ	DENUDECE	◆	MODEL SPOTŘEBÍČU BOSCH	MPZ ARGENTINY	URUGUAY. SPISOVATEL	SCHRÁNKA	
MYTOLOGICKÝ KRASAVEC					ANGL. NEBO			ŽELEZNIČNÍ DÍLNY					PÍSKOVÁ BARVA					
ČESKÝ DIRIGENT					PŘEDLOŽKA NÁŠ TANEČNÍK			ČLEN ANGL. VYSOKÉ ŠLECHTY DRUH LODI					ČÁST ÓSAKY LARVA KRABŮ					
ZKR. REZNÁ OCEL			SVĚTLÁ BARVA RUSKÉ JEZERO						BEZ ANGL. SÍDLO							OZN. ČS LETADEL PRYČ		
ČÁSTICE				LOJZA						ANGLICKÝ BUČET SPOJKA PODŘADÍCI				AMER. DRUŽICE				
DUŽINATÝ PLOD SMOKOVĚ				ZAČÁTEK TAJENKY SPZ STARÁ LUBOVŇA										ANGL. BOLET MPZ FINSKA				
SLOVEN. JESTLIŽE			SLEZSKÉ DIVADLO FRANCOUZSKÝ ČEVA		SOUHVĚZDÍ BERANA AUSTRÁL. STEP S TR. NOVNÍKY								DUŠNOST ČESKÝ KLAVÍRISTA					
◆	KLESÁNÍ	ČÁST UDICE ZBOHATLÍCI (HANL.)					AKCIOVÁ SPOL. NĚM. KUS VELKÝ (ZAST.)			KÓD JUGOSLÁVIE ČÁST UDIDLA			ZKR. FIRMY MPZ NEPÁLU			PATŘÍCI OLZE	OZN. LETADEL RUSKA	
ODBYT STROJŮ A NÁŘADÍ					SPZ Č. BUDĚJICE DOMÁCKY KORNĚLIE			PRRR SÍDLO NA OSTROVĚ SADO (JAP)			SPZ HEILBRONN (D) LATINSKY KOSTKY			GUINEJSKÁ ŘEKA SVAZKY OBIIL				
RUSKÉ SÍDLO				VYJMA CHILSKÉ SÍDLO					FINANČNÍ TISEN VĚZTI SE						LIDOVÉ NOVINY CIZOKRAJNÍCI			
STŘED TAJENKY																	SPZ DARMSTADT (NĚMECKO)	
ANGL. POHLCOVAT							PŘÍBUZNÁ						SLOUC. KYSLIKU S JINÝM PRVKEM ZLOMYSLNY					
STRAVA NEMOCNÝCH						ANGL. HLÍNA	POTŘEBA ORÁČE MPZ JORDÁNSKA						HOBLINA SPOJ NITÍ					
◆	DOMÁCKY BIVOV	SPISOVÁ ZNAČKA BOJ			JEDN. RAD. ZÁŘENÍ ROD AMER. MRAVENCU			NEJVYŠŠÍ BUH NOV. ZEHLANDI FRANCOUZSKÝ DEFILÉ				VZLYK JUGOSL. TISK. AGENTŮRA					ŠVĚD. HISTORIK	POLIBKY
NĚMECKY BUDOVA				FEUDÁLNÍ STATEK ASPIK					ŘEZACÍ NÁSTROJE	ŘEKA NA OS. HONŠŮ PAMĚŤ POČÍTAČE				INSTITUT AP. PSYCHOLOGIE PORCELÁN				
ANGL. ONO			KONEC TAJENKY ZHOLAKDO													ZN. LUTECIA ČS. BÁSNÍK S NOBELOVKOU		
CIZÍ MĚNY							ZN. ITAL. AUTA KANADSKÝ OSTROV					ROCKOVÁ SKUPINA UNIVERZ. MĚŘÍCI PŘÍSTROJ						
VLK Z KNIHY DŽUNGLE						DRUH DŘEVINY ŘÍHAT						OLEFINY PŘÍBOR NA POLÉVKU						
◆	FR. PLATIDLO	INIC. CARDINÁLOVÉ SMYSL			VHAZOVÁNÍ V HOKEJI SÍDLO V BÝVALÉ NDR					ŘÍMSKY 5B NÁDOBA NA UMYVÁNÍ NÁDOBÍ						ZN. JÍZDNÍCH KOL	ANGL. VÝSTŘEL	
LYŽAŘSKÉ STŘEDISKO V NĚMECKU				PYŠNĚ					PRÁCE DŘÍVĚJŠÍ ZKR. POLSKA					SIRNÍK ŽELEZNATÝ				
CORNEILLOVO DRAMA (1637)				VÝROBCE PILOVÝCH LISTIL ZN. PLUTONIA				ROVNÝ ZN. PROMETHIA						KÓD ZÁPADNÍ SAHARY MPZ BAHAM				
PLANETKA							ČÁST ZAD NAD LOPATKOU						VELKÉ PTAČÍ PERO					
				ESTONSKÝ SPISOVATEL			NEMILE DOTYKAT						BÝVALÁ JEDNOTKA AKTIVITY					
POMŮČKA K LUŠTĚNÍ: KAMI, TRS, AG, DALES, CI, IO, NEO, IAP, OASIS, ECK, AKE, ESH, UNT, STAT, VAISSEAU, LOTA, ATTA, MANO, NAT, AVOMET, YAKI, ALIN, SCRUB, AGRAPA																		

Vydává OS KOVO IČO: 49276832 > Redakční uzavěrka ve čtvrtek před dnem vydání v 11 hodin > www.oskovo.cz > Redakce: šéfredaktor Jan Exner, 775 323 025, exner.jan@cmkos.cz; tajemnice Miloslava Nováková, 775 670 721, novakova.miloslava@cmkos.cz > Adresa redakce a vydavatele: nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3 > Grafická úprava: Jakub Karman > Vydáno ve vydavatelství Enigma, s. r. o. > Objednávky vyřizuje redakce > Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí > Za obsah inzerce redakce nezodpovídá > Podávání novinových zásilek povolila Česká pošta, s. p., odštěpný závod-Praha, č.j. nov. 6094/96 ze dne 20. 8. 1996 > ISNN - 0332-9270 > MK ČR E 4605

**SPRÁVNĚ ZNĚNÍ TAJENKY Z ČÍSLA 11:
SILNÁ SLOVA, TO JEŠTĚ NEJSOU SILNĚ ARGUMENTY.**

Ve roce 2024 budeme s křížovkami i nadále pokračovat, pouze již nebudou výherní.